

Герої непокореної України: земля та небо Ігоря Бедзая

- [Статті, Суспільство](#)
- 2024-07-22

20 липня цього року йому виповнилося б 52... Два з половиною місяці 2022 року не дожив до свого півстолітнього ювілею начальник служби безпеки польотів – старший інспектор-льотчик Командування ВМС Збройних сил України полковник Ігор Володимирович Бедзай...

Завдяки філігранній майстерності Ігоря Володимировича після двох пострілів гарматою з ворожого винищувача Су-30 вертольоту дивом вдалося вивернутися. А ось врятуватися від випущеної з цього ж літака потужної керованої ракети Р-73 не судилося...

Вертолiт iз п'ятьма українськими військовими на борту впав. Це був останній i так передчасно обірваний політ льотчика-професіонала, коханого сина, батька, чоловіка, вірного побратима, справжньої людини та патріота України.

А вже 11 травня, згідно з Указом Президента України №327/2022, полковнику Бедзаю Ігорю Володимировичу було надано звання Герой України (посмертно) з врученням ордена «Золота Зірка».

Фатальне 7 травня

– Ні, не було в мене того дня ніякого передчуття, що трапиться непоправна біда. Як і в минулі дні після початку широкомасштабної війни в суботу, 7 травня, він зателефонував мені о сьомій ранку. Відбулася звичайна розмова: «Як ти, як діти, чи не було обстрілу?». Щоправда, голос у нього був такий, ніби він не виспався. А ще почула, як віє вітер і зрозуміла, що він знаходиться на аеродромі. Але особливої уваги я цьому не надала і серце, як то кажуть, від хвилювання не стислося. Десь о десятій мені зателефонував син Ілля, мовляв, щось я сьогодні взагалі не можу зв'язатися з батьком. А я у відповідь: «Та ні, все має бути добре, я тільки вранці з ним розмовляла». А за кілька годин до нашого будинку під'їхала машина. З неї вийшли дівчата з частини, в якій я служу, підійшли до мене, голови вниз опустили і кажуть: «Юліє Вікторівно, Ігорє Володимировичу...». Все – і моє життя ніби обірвалося, як ниточка. Сама ледве стою на ногах, а подумки: як я скажу про це матері Ігоря? – Згадує вдова полковника Бедзая Юлія Вікторівна.

Історія дружби та кохання

Вона і сама є офіцером морської авіаційної бригади, якою понад п'ять років командував її чоловік. Вони ще до того, як почали зустрічатися, років десять знали одне одного. Юлія та її сестра-двійня Наталя щасливі йшли вперше до першого класу, а поряд шестикласник Ігор із батьками проходив. Ось так і познайомилися.

– Ми з чоловіком із родини потомствених залізничників. Моя мати працювала у відділі кадрів локомотивного депо. А отець Ігоря був машиністом тепловоза. Звісно, вони були знайомі. А тут саме для них відомчий будинок звали. Ось і вселилися ми в нього одночасно: наша родина на четвертий поверх, а Ігор із батьками – до сусіднього під'їзду, на п'ятий. Зустрілися ми 1 вересня біля школи, а батько Ігоря, подивившись на мене, пожартував: «О, ця буде нашою невісткою, у неї губи бантиком». А коли через

десять років ми йшли разом під ручку, він, побачивши нас, знову посміхнувся, мовляв, синку, я ж тоді пожартував, – розповіла про історію свого кохання Юлія Бедзай.

До слова, у неї також є старший брат Сергій – теж офіцер – ровесник, однокласник та найкращий друг Ігоря Володимировича. Вони з шостого класу товаришували і, як кажуть, були не розлий вода. І уроки часто разом робили, і м'яч на вулиці ганяли. І разом вирішили стати льотчиками. Чому? Вчитель початкової військової підготовки цьому посприяв: «Давайте, хлопці, йдіть вчитися на пілотів, бачу у вас це здібності», – агітував Ігоря з Сергієм «військрук».

Друзі-однокласники і самі були двома руками «за» і додаткової мотивації не потребували. Щоправда, Ігор мріяв підніматися у небо на винищувачах, а Сергій хотів керувати гелікоптером.

Але сталося все не зовсім так передбачалося. І все через проходження медкомісії. «Тобі, хлопче, взагалі в авіацію не можна, а ось ти, юначе, можеш літати на гелікоптерах», – виніс суворий вердикт голова комісії, уважно вивчивши результати медичних обстежень старшокласників.

Саме тому влітку 1989 року Сергій пішов навчатися на авіаційного інженера до Харкова, а Ігор вступив до Сизранського вищого військового авіаційного училища.

Закінчили друзі військові виші разом у 1993 році. Після розпаду СРСР обидва виявили бажання проходити службу у рідній Україні. Сергій за розподілом потрапив до Миколаєва, а Ігор – до Очакова, до частини морської авіації.

– Я тоді вже до 11-го класу перейшла. Закарбувалося в пам'яті те, що як приїде додому ще мій майбутній чоловік, то в тільнику всі вікна на балконі будинку миє. А я стою на балконі, дивлюся і думаю: який він молодець, як свою маму любить і завжди допомагає їй! А якось улітку 1994 року він відвідав мого брата, і ми разом пішли на річку купатися. З того часу ми й почали зустрічатися, тоді нас і побачили наші батьки, як ми вперше з річки крокували вже під ручку, – поділилася спогадами дружина Героя.

Три роки Ігор до неї ходив. Приїде з Очакова на вихідні до Миколаєва – і одразу ж до Юлії – на побачення кличе! Після того, як дівчина закінчила другий курс історичного факультету педінституту, вони побралися. Можна сказати, що ще три роки жили нарізно: Ігор в Очакові розтинав по небу на своїх улюблених вертольотах, а Юлія, як то кажуть, «гризла граніт науки» в інституті. А коли 2000 року Юлія закінчила вуз, вона одразу переїхала до чоловіка до Очакова.

Як комбриг рятував авіаційну техніку у Криму

Там молода дружина офіцера деякий час працювала у школі вчителем історії. Незабаром завагітніла та пішла у декретну відпустку. А 2004 року чоловіка перевели на інше місце служби – у Новofедорівку, що у Криму. І Юлія, звичайно ж, із маленьким сином Іллею переїхала у півострів разом із Ігорем Володимировичем. Тоді він обіймав посаду командира вертолітного загону, а згодом став командиром ескадрильї. А під час анексії Криму полковник Бедзай уже виконував обов'язки командира бригади морської авіації.

– Так вийшло, що тодішній комбриг полковник Володимир Хоменко дуже хворів та помер саме на початку березня 2014 року. Таким чином, біля керма частини в той важкий час став його заступник з льотної підготовки – тобто мій чоловік. Як же це було страшно, прикро і гидко, коли ти бачиш, як ідуть штурмувати військову частину місцеві жителі, які ще вчора тобі посміхалися та вітали військових льотчиків із їхніми професійними святами. У нас з Ігорем тоді було вже двоє дітей – дванадцятирічний Ілля та восьмирічна Маша. І ось бачу, як слід у бік КПП її вчителька англійської та кричить, що «задовбали ці бандерівці» і треба їх «вибивати», – розповіла Юлія Вікторівна, яка на той час уже теж була військовослужбовцем цієї частини.

Оскільки працевлаштуватися у школі за спеціальністю у невеликому селищі міського типу можливості не було, Юлія пішла служити матросом на посаду старшого механіка авіаційного обладнання.

За її словами, Ігореві Володимировичу погрожували, лякали. Але, як кажуть, він був не боязкого десятка і навіть у важкі хвилини не втрачав упевненості в собі та притаманного йому почуття гумору.

Так було і 2014-го, коли йому зателефонували якісь невідомі та попередили, що 19 березня штурмуватимуть авіаційну бригаду. Комбриг тоді відповів по-особливому: «Дев'ятнадцятий? Давайте другого дня. Адже цього дня в моєї доньки день народження, не хочеться псувати свято».

Чи прислухалися окупанти до порад офіцера, невідомо. Проте штурму частини 19 березня не було – рашисти разом із колаборантами прийшли під КПП бригади 22 березня. Але тоді вольовим рішенням Ігоря Володимировича всю справну авіаційну техніку в режимі радіомовчання було передислоковано на аеродром Миколаївщини. І це було зроблено настільки сміливо, миттєво, приховано та несподівано, що навіть українські військові на материку мало не відкрили по екіпажах бригади вогонь, думаючи, що до них наближається ворожа авіація.

– Пам'ятаю, коли піднялися в повітря наші літаки та гелікоптери, ми хвилин 40 тримали кулаки за наших льотчиків і молилися, щоби все в них було добре. А згодом, після того, як дізналися про успішне виконання завдання, з полегшенням видихнули.

Там же, у Криму, наша бригада зазнала перших втрат від росіян. Увечері 6 квітня в офіцерському гуртожитку двома пострілами російський контрактник застрелив з автомата начальника оперативного відділення штабу бригади, майора Станіслава Карачевського. Отак трагічно завершилося наше десятирічне перебування у Криму. Ми з Ігорем повернулися до рідного Миколаєва, куди нас завжди тягнуло. Але ніколи не думали, що це станеться саме таким чином, – сумно констатувала капітан Бедзай.

Остання зустріч із чоловіком

Після перебазування до Миколаєва Ігор Володимирович ще п'ять років командував цією бригадою, а також створював та облагороджував інфраструктуру на новому місці. доставляв особовий склад та вантаж. Він не хотів залишати бригаду, якою жив, але був змушений піти на найвищу посаду у командування ВМС та переїхати до Одеси.

Сталося так, що як перші три роки подружнього життя, так і останні три роки перед загибеллю бойового льотчика, чоловік із дружиною жили в різних містах і бачилися переважно у вихідні. Восстаннє це сталося наприкінці квітня, на Великдень, в Одесі. – Перед початком широкомасштабного російського вторгнення, 21 лютого, Ігор був у Миколаєві. У частині йшли планові польоти, і він також був на них. Додому чоловік повернувся близько дев'ятої вечора. Погляд серйозний, задумливий, дивиться на мене і питає: Ти телевизор дивилася? Чи чула, що путін визнав «лнр» та «днр»? Відчуваю, що щось погане за цим криється... Повертатимуся до Одеси». Я ж йому кажу у відповідь, що пізно вже, мовляв, давай завтра вранці поїдеш. А він: «Нічого, зараз траса вільна, дістануся». Вийшов із квартири, сів на машину та поїхав. А вже в дорозі офіцерів штабу ВМС, у тому числі й його, викликали по тривозі, – продовжила розповідь про чоловіка Юлія Бедзай. Після цього Ігор Володимирович приїжджав до Миколаєва ще двічі – на 16-річчя дочки Марії 19 березня та 13 квітня, коли 20 років виповнилося синові Іллі. Дружина тоді в нього перепитала, мовляв, може, і на Великдень приїде? «Ні,

краще ви до мене до Одеси приїжджайте, бо навряд чи маю можливість. Сама розумієш, час такий...»

Так воно і сталося, 23 квітня всі троє із родини Бедзай були в одеській квартирі свого чоловіка та батька.

– Ми навіть кішку з собою взяли, яку Ігор спочатку заводити не хотів, мовляв, вона ж меблі псуватиме. Але потім погодився і навіть сам запропонував подарувати цю домашню тварину дочці на день народження. До речі, кішка його так полюбила, поряд з ним увесь час спала, і йому, здається, вона теж подобалася.

Пам'ятаю, як 23 квітня він після обіду зі служби повернувся, а я якраз біля плити стояла – їжу готувала. Раптом чую дуже потужний звук і перепитую у Ігоря, чи не літак це пролітає? А він підійшов до вікна, підняв жалюзі і каже: Ні, не літак, Юлечко, це крилата ракета.

А потім, коли везли машиною доньку до її однокласниці, яка евакуювалася з Миколаєва до Одеси, бачили хмари чорного диму, переляканих людей, крики, плач. Жах такий охопив. Це саме тоді російська ракета потрапила до багатоповерхового будинку, внаслідок чого **загинуло багато мирних жителів, серед яких і тримісячна дитина**, – згадує останню зустріч із чоловіком вдова Героя.

Вони пробули разом три дні. Останні три дні разом із чоловіком та батьком...

Гуляли Одесою, ходили до парку, спускалися до моря. Там, у кафе, за філіжанкою чаю і сфотографувала Ігоря Володимировича донька Маша. Остання фотографія, на якій Герой зображений з сумними та втомленими від війни та безсонних ночей очима.

– Він був дуже розумною людиною. Добре усвідомлював, що для людей його професії ризик загинути на цій війні дуже великий. Підбадьорював, заспокоював, звичайно, мене, дітей, мовляв, що зі мною трапиться, я ж «писарем у штабі служу». А одного разу зізнався мені, що чимало наших льотчиків та гелікоптерів на цій війні ворог збив. Ось і в останню зустріч я перепитала його, коли він до нас приїде? А він у відповідь: «Не знаю, Юлечко, час такий важкий настав». Напевно, було в нього все ж таки погане передчуття, – поділилася думками жінка.

Ставив ціль і йшов до неї, незважаючи ні на що

За які чоловічі риси любила Ігоря Володимировича його дружина? Відразу й не скажеш. Це ж рідна, кохана людина, і в ній подобалося все. Але, як стверджує Юлія Вікторівна, була в нього така риса, яку важко не помітити. Якщо бойовий льотчик ставив собі якусь мету, то обов'язково її реалізовував. Наприклад, дуже

хотів він збудувати на дачі лазню, але місця для цього не вистачало. Він усе дивився на сусідню ділянку – чи не захоче її продати дядько Вася? Той вирішив продати, і тепер на цьому місці стоїть збудована Ігорем Володимировичем лазня: і грубку він своїми руками змайстрував, і вагонкою всередині все обшив. Знову ж таки, захотів він готувати страви холодного та гарячого копчення в домашніх умовах – сам зробив коптильню.

У нього взагалі в руках усе працювало. Отримали у Криму квартиру – ремонт повністю зробив Ігор Володимирович. А ще він дуже любив готувати всілякі страви. Навіть коли це робила дружина, чоловік часто поряд стояв, як то кажуть, тримаючи процес на контролі.

Ще ворогом брехні був Ігор Володимирович, який не терпів фальшу. Часто любив замислюватись, філософствувати, але й почуття гумору йому було притаманне.

А найбільше бойовий льотчик першого класу любив небо та свою професію, жив нею, всього він налітав близько двох тисяч годин.

Вже заступником командувача з авіації та старшим інспектором-льотчиком Командування ВМС, завжди вилітав на виконання надскладних завдань. Так сталося і 7 травня в останній день життя Ігоря Володимировича, коли він змінив собою в екіпажі молодого пілота, у якого лише у лютому народилася дитина. Від гармати досвідчений офіцер вивернувся, вирулив з-під вогню ворожого винищувача, але підступна ракета вразила наш Мі-14.

До речі, український гелікоптер був без озброєння та білого кольору, що означає пошуково-рятувальне призначення техніки та виконання нею функції швидкої допомоги. Але, незважаючи на це, підполковник Ілля Сізов все одно збив вертоліт. Принаймні, саме за це, за його словами, поширеним в Інтернеті, він отримав рашистську зірку героя.

Отак буває: присвоєння звання Героя України посмертно за подвиг, виявлений у захисті державного та територіального суверенітету цілісності своєї Батьківщини

та «нагорода» окупанту за вбивство чотирьох вірних синів України під час розбійного нападу на територію іншої країни.

На війні, щоправда, мужність, військова честь, совість вступають у поєдинок із фальшю, підлістю, підступністю і зрештою завжди перемагають.

Спочивай зі світом, шановний Ігоре Володимировичу, справжній офіцер, патріот і Герой України! Ти зробив усе, що зміг усім нам! І твої бойові побратими обов'язково помстяться за тебе і переможуть у цій кровопролитній війні. Бо правда на нашому боці, а ти так любив правду та свою Україну...

В'ячеслав Діордієв

Фото з особистого архіву Юлії Бедзай та armyinform.com.ua

